

SLOVENSKÁ ŠTATISTIKA a DEMOGRAFIA

SLOVAK STATISTICS
and DEMOGRAPHY

4/2014

ročník/volume 24

Recenzovaný vedecký časopis so zameraním na prezentáciu moderných štatistických a demografických metód a postupov.

Scientific peer-reviewed journal focusing on the presentation of modern statistical and demographic methods and procedures.

Článok/Article: 8

Typ článku/Type of article: recenzia publikácie/review of publication

Strany/Pages: 63 – 65

Dátum vydania/Publication date: 15. október 2014/October 15, 2014

Recenzia publikácie/Review of publication

Viera Labudová:
MERANIE PRÍJMOVEJ NEROVNOSTI
MEASUREMENT OF INCOME INEQUALITY

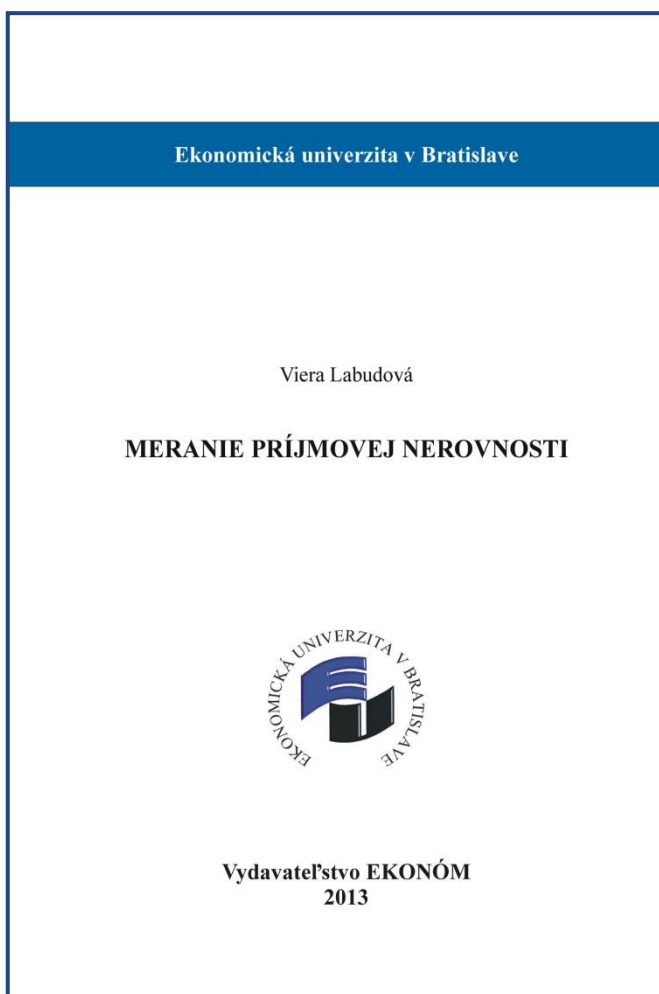
Vydavateľstvo EKONÓM, Bratislava 2013, 126 s., ISBN 978-80-225-3778-0

Jedným z najzávažnejších problémov, ktoré sa dotýkajú veľkej časti nielen európskej, ale aj celosvetovej populácie, je prehĺbujúca sa príjmová nerovnosť a narastajúca chudoba. Stratégia Európa 2020 definuje v sociálnej oblasti inkluzívny rast ako jednu z troch hlavných priorít Európskej únie a za jeden z hlavných cieľov považuje znížiť do konca roka 2020 počet Európanov, ktorí sú ohrození rizikom chudoby, o 20 miliónov.

Pretože problém chudoby je v podstate spojený s otázkou distribúcie a redistribúcie zdrojov v krajine, spoločnosť, vlády a politickí činitelia vychádzajú pri definovaní stratégie boja proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu z výsledkov analýz sociálnych a hospodárskych nerovností v rámci danej spoločnosti. Meranie príjmovej nerovnosti nielen vnútri jednotlivých ekonomík, ale aj naprieč celým zoskupením krajín je preto veľkou metodologickou výzvou súčasnosti.

Recenzovaná monografia rieši problematiku merania príjmovej nerovnosti, ktorá je vzhľadom na uvedené skutočnosti mimoriadne aktuálna. Autorka recenzovanej monografie doc. RNDr. Viera Labudová, PhD., sledovala pri koncipovaní jej obsahovej štruktúry dva hlavné ciele: poskytnúť systematický prehľad mier príjmovej nerovnosti s vysvetlením ich teoretického základu podľa dostupnej domácej a zahraničnej literatúry a na základe dostupných údajov uskutočniť vlastnú analýzu vývoja príjmovej nerovnosti na Slovensku za obdobie posledných dvadsiatich rokov. Monografia sa skladá z troch častí, ktoré sú rozdelené do piatich kapitol.

V prvej časti *Teoreticko-pojmové vymedzenie a súčasný stav problematiky* je opísaný základný pojmový aparát, ktorý rieši vzťah rovnosti a nerovnosti, pričom otvára aj problém globalizácie nerovnosti. V tejto časti monografie sú predstavené

rôzne koncepty príjmovej nerovnosti (deskriptívny a normatívny, koncept absolútnej a relatívnej nerovnosti...) a s nimi súvisiaca klasifikácia mier príjmovej nerovnosti. Veľmi hodnotnou je podkapitola poskytujúca detailný prehľad literatúry domácich a zahraničných autorov, ktorí sa vo svojich prácach venujú metodológii merania príjmovej nerovnosti, resp. empirickým analýzám využívajúcim miery príjmovej nerovnosti.

V časti *Metodológia merania príjmovej nerovnosti* sa opisujú jednotlivé miery, ktoré sa používajú na meranie príjmovej nerovnosti. Autorka začína túto časť kapitolou venovanou grafickému zobrazeniu príjmovej nerovnosti (Lorenzova krivka, graf hustoty pravdepodobnosti, graf kvantilovej funkcie). Druhá kapitola tejto časti *Miery príjmovej nerovnosti* prináša detailný opis mier, ktorých klasifikácia vychádza z deskriptívneho a normatívneho prístupu a z konceptu absolútnej a relatívnej nerovnosti. Veľká pozornosť je venovaná mieram, ktorých metodologickým východiskom je Lorenzova krivka (Giniho index, zovšeobecnený Giniho index a index Robina Hooda). Ďalšou skupinou mier, ktoré sa v našich podmienkach prakticky nevyužívajú, sú miery vychádzajúce z informačnej teórie (miery „generalizovanej entropie“). Kapitulu uzatvárajú miery postavené na koncepte spoločenskej skupiny blahobytu (Atkinsonov index).

Okrem metodického návodu na výpočet opísaných mier je relatívne veľký priestor vyčlenený na analýzu ich vlastností vzhľadom na axiomatický koncept merania príjmovej nerovnosti. Z hľadiska praktických aplikácií možno za veľký prínos tejto kapitoly považovať metodiku rozkladu mier podľa zdrojov príjmu alebo rozklad podľa vytvorených populačných podskupín.

V tretej časti monografie *Analýza príjmovej nerovnosti na Slovensku* autorka zhodnotila vývoj príjmovej nerovnosti na Slovensku od konca deväťdesiatych rokov minulého storočia doteraz. Využila pritom sekundárne zdroje analýz (4. kapitola *Príjmová nerovnosť na Slovensku v prácach domácich a zahraničných autorov*) a výsledky vlastných analýz, vychádzajúcich zo štatistického zisťovania EU SILC na Slovensku v rokoch 2004 až 2011 (5. kapitola *Analýza príjmovej nerovnosti na Slovensku na základe údajov EU SILC 2004 – 2011*).

Dekompozičná analýza Theilovho indexu poskytla zaujímavé výsledky pri meraní vplyvu sociálno-ekonomických a demografických charakteristík jednotlivcov a domácností na veľkosť príjmovej nerovnosti. V predloženej a v našich podmienkach originálnej analýze bol vyhodnotený vplyv pohlavia, vzdelania, statusu základnej ekonomickej aktivity jednotlivca a kompozičnej skladby domácnosti na veľkosť príjmovej nerovnosti v rozdelení ekvivalentného disponibilného príjmu, ktorý bol priradený jednotlivým členom domácností, a vplyv priestorového aspektu a stupňa urbanizácie na nerovnosť v rozdelení celkového disponibilného príjmu.

Získané výsledky vysoko hodnotím nielen vzhľadom na ich originalitu, ale zdôrazňujem významný prínos v identifikácii Theilovho indexu ako nástroja umožňujúceho analýzu faktorov ovplyvňujúcich nerovnomernosť v rozdeľovaní príjmových zdrojov, čo má osobitný význam pri koncipovaní sociálnej, daňovej a odvodovej politiky štátu.

Recenzovaná práca má 126 strán, z toho 12 strán citovanej literatúry. Zoznam literatúry považujem za veľmi významnú skutočnosť, ktorá svedčí o rozhladenosti autorky v danej problematike a zároveň je dôležitým zdrojom ďalšieho štúdia.

Recenzovaná práca je z obsahovej, štylistickej a odbornej úrovne monotematicky zamerané vedecké dielo, ktoré môžu využiť nielen študenti Fakulty hospodárskej informatiky Ekonomickej univerzity v Bratislave, ale aj mnohí vedeckí pracovníci z praxe.

EVA RUBLÍKOVÁ
Ekonomická univerzita v Bratislave